

Gagnefs kommun
registrator@gagnef.se

Underlag inför planeringsstrategi för Gagnefs kommun

Inledning

Gagnefs kommuns kommuntäckande översiktsplan är antagen 2022-06-13.

Länsstyrelsen ska enligt 3 kap 26 § plan- och bygglagen (PBL) i ett underlag till kommunen redovisa statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. I underlaget ska anges hur dessa intressen förhåller sig till översiktsplanen och om Länsstyrelsens granskningsyttrande i någon del inte längre gäller.

Underlaget motsvarar ungefär den sammanfattande redogörelse som Länsstyrelsen tidigare tagit fram till kommunerna. Lagstiftaren har dock förtydligat att huvudsyftet nu är att tillhandahålla just ett underlag. I tidigare lagstiftning låg tyngdpunkten snarare på Länsstyrelsens synpunkter. Underlaget ska inte innefatta några slutliga avvägningar mellan motstående intressen och Länsstyrelsen förväntas inte heller göra någon egen bedömning av översiktsplanens aktualitet.

De statliga planeringsunderlagen finns samlade och sökbara i Planeringskatalogen. I detta underlag finns ibland även direktlänkar till olika myndigheters planeringsunderlag.

[Startsida - Planeringskatalogen](#)

Många vägledningar finns samlade på Boverkets webbsida. PBL kunskapsbanken.

[Planering - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

Boverket har gjort en sammanställning över lagändringar från år 2014 och fram till nu.

[Lagändringar av betydelse för översiktsplanering - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

Digital samhällsbyggnadsprocess

I rapporten "Vart är vi på väg?" beskriver Boverket sin målbild för en digital samhällsbyggnadsprocess och förutsättningar för en fortsatt digital utveckling: [Vart är vi på väg? Boverkets målbild för en digital samhällsbyggnadsprocess - Boverket](#)

Boverket har genom "ÖP-modellen" (version 2.1) presenterat ett förslag på hur geografisk planinformation kan struktureras på ett enhetligt sätt för att skapa möjlighet att utbyta information digitalt och få en mer effektiv process. Avsikten är att modellen ska vara flexibel för att kunna användas av alla kommuner och för olika nivåer i översiktsplaneringen. Boverket arbetar med att utveckla nästa version, ÖP-modellen 2.2: [ÖP-modell 2.1 - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

ÖP-modellen är i dagsläget frivillig att använda som ett stöd i översiktsplaneringen. Det kommer dock att bli nödvändigt att utgå ifrån en gemensam modell när kravet införs i plan- och bygglagen (2010:900) med tillämpningsföreskrifter att informationen i översiktsplaner och regionplaner måste kunna behandlas digitalt. Detsamma gäller för att i framtiden kunna hantera informationen i en gemensam nationell plattform för geodata. Med tanke på detta bör kommunen fundera på hur de på sikt ska kunna applicera ÖP-modellen i sitt kontinuerliga översiktsplanearbete.

Länsstyrelsens bedömning av granskningsyttrandets aktualitet

Länsstyrelsen bedömer att granskningsyttrandet på den kommuntäckande översiktsplanen inte längre är aktuellt. Gagnefs kommun har i antagandehandlingen tillgodosett Länsstyrelsens synpunkter i granskningsyttrandet daterat 2022-04-22 gällande grundvattenskydd och vattenförsörjning.

Statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet

Av Länsstyrelsens samrådsyttrande 2021-12-09 på översiktsplanen framgick bland annat de statliga och mellankommunala intressen som kommunen borde beakta och som har betydelse för översiktsplanens aktualitet. Länsstyrelsen bedömer att det överlag inte har skett några betydande förändringar av intressena sedan dess. Länsstyrelsen vill dock lyfta fram följande som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet.

Riksintressen

Riksintressen för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § MB

Trafikverkets senaste uppdatering av riksintresseanspråk för kommunikation gjordes i maj 2018.

Trafikverket arbetar med ett nytt utpekande av riksintressen för trafikslagets anläggningar. Utpekandet utgår från Trafikverkets nya kriterier för riksintresseutpekanden från 2020. Trafikverket bedömer att nya utpekanden kommer under hösten 2022.

Riksintressen för totalförsvaret enligt 3 kap 9 § MB

Mot bakgrund av att det säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde och i Europa har försämrats tillkommer förändrade mål för det militära och civila försvaret.

Hälsa och säkerhet

Vatten och avlopp

Länsstyrelsen i Dalarnas län har tagit fram en vägledning om hur VA-frågorna kan komma in i den översiktliga planeringen.

[VA i fysisk planering | Länsstyrelsen Dalarna](#)

Länsstyrelsen har utrett i vilka områden i länets alla kommuner som det kan finnas behov av allmänna vattentjänster. Hänsyn har tagits till områdets lokala förutsättningar om att ordna eget dricksvatten samt för att ta om hand eget spillvatten.

[Bebyggda områden med eventuellt behov av allmänna vattentjänster | Länsstyrelsen Dalarna \(lansstyrelsen.se\)](#)

Vattenförsörjningsintressen

Det anges i översiktsplanen på sidan 14–15 (kapitel 2) under rubriken ”Vattenförsörjningsintresse enligt vattenförsörjningsplan Dalarnas län” att;

1. Bröttjärna, Rista, Nordbäck och Dalecarlia Springwater omfattas av områden med klass 3, vilket är felaktigt. Inom Gagnefs kommun finns inga områden med klass 3 enligt den regionala vattenförsörjningsplanen.
2. Sångån och Sandvika är redovisade som ett och samma vattenskyddsområde men dessa två är separata vattenskyddsområden.

Vattenskyddsområdet för Bäsna nämns inte och visas inte heller på kartan.

Det bör förtydligas att för Nordbäck och Rista finns lokala hälsoskyddsföreskrifter vilket inte jämförbart med vattenskyddsområde.

Övriga allmänna intressen

Bostadsförsörjning

Lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar gäller från den 1 januari 2014 (SFS 2000:1383). Riktlinjer för bostadsförsörjning är ett av kommunens underlag för att motivera vilken mark och hur mycket mark som tas i anspråk i bland annat översiktsplaneringen.

Den 1 oktober 2022 ändras lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Förändringen innebär att den analys som ska ligga till grund för kommunernas riktlinjer för bostadsförsörjning ska ha en tydligare inriktning mot eventuell bostadsbrist i den egna kommunen. Kommunerna ska bland annat analysera vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. Boverket ska tillhandahålla underlag till kommunerna.

[Ett bättre underlag för åtgärder på bostadsmarknaden Civilutskottets Betänkande 2021/22:CU17 - Riksdagen](#)

Energi och klimat

Kommuner har enligt lagen om kommunal energiplanering krav på att ha en aktuell plan för kommunens energiförsörjning. Planen kan finnas som en separat plan eller ingå i till exempel en översiktsplan. Planen behöver visa kommunens nuvarande och framtida energibehov utifrån planerad utveckling samt större energianvändare. Planen behöver även visa hur kommunen planerar för att kunna tillgodose behovet med uteslutande fossilfri energi.

Kommunens bidrag till ökad energiproduktion kan handla om:

- att planera områden för vindkraft
- att planera för ökad solenergiproduktion i befintlig och ny bebyggelse
- att planera för ökad kraftvärmeproduktion
- att planera för att nyttja restvärme från olika verksamheter

En checklista för Begränsad klimatpåverkan i fysisk planering har publicerats våren 2022. Målet är att ge stöd i planeringen så att den medverkar till en minskad klimatpåverkan. Checklistan är tänkt att vara ett stöd inom både översikts- och detaljplanering.

[Checklista för begränsad klimatpåverkan - Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet \(rus.se\)](#)

Länsstyrelserna i Dalarnas län och Värmlands län har på uppdrag av Energimyndigheten och Naturvårdsverket den 1 maj 2022 startat upp ett projekt att analysera potentialen för hållbar vindkraftsutbyggnad i länen. Arbetet kommer att ske i nära samverkan med Försvarmakten, kommunerna i länen, vindkraftbranschen och nätägare med flera och pågå under två år.

Under projektets två år ska tas fram:

- en nulägesanalys för vindkraft i länet,
- ett regionalt planeringsunderlag för vindkraft som ger stöd i kommunernas översiktsplanering,
- en bedömning om vi kan nå det föreslagna utbyggnadsbetinget på 7,5 TWh el och det regionala elbehovet,
- en metodbeskrivning för hur Försvarmaktens intressen kan hanteras i planeringsunderlaget.

Naturmiljö

Boverket och Naturvårdsverket har tagit fram en gemensam nationell vägledning för kommunal grönplanering.

[Grönplanera! – En vägledning om kommunal grönplanering - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

Kulturmiljö

Länsstyrelsen vill upplysa om att ny medvetenhet och kunskap har tillkommit om samisk historia med lämningar i både fjäll- och skogsområden söder om dagens Sapmi. Samiska lämningar är diskreta och sällan uppmärksammade vid fornminnesinventeringar i Dalarna. Ett antal oregistrerade, lagskyddade fornlämningar kan förväntas finnas i kommunen och det saknas en vidare beskrivning av hoten mot dessa. Detta bör beaktas i den fortsatta planeringen. En ny arkeologisk inventering av fornlämningar bör innefatta ett särskilt fokus på samiska lämningar.

Läs mer om det samiska kulturlandskapet

[Det samiska kulturlandskapet | Program för att bevara, bruka och utveckla det samiska kulturlandskapet 2021–2025 \(samiskalandskap.se\)](#)

Läs mer om samiska kulturyttringar i Mellansverige:

<https://ohtsedidh.se/>

Nationella mål, planer och program

Infrastruktur

Nationell plan för transportsystemet 2018–2029 omfattar järnvägar, sjöfart och det nationella vägnätet och revideras vart fjärde år. Den 7 juni 2022 fastställde regeringen den nationella trafikslagsövergripande planen för transportinfrastrukturen för perioden 2022–2033.

[Nationell plan 2022–2033 - Bransch \(trafikverket.se\)](#)

Regionala mål, planer och program

Infrastruktur

Regional transportinfrastrukturplan för Dalarna 2018–2029 är föremål för revidering. Region Dalarna avser den 3 oktober 2022 besluta om att fastställa den slutliga länsplanen 2022–2033.

[Länsplan för regional transportinfrastruktur i Dalarna 2022-2033 - Region Dalarna](#)

Region Dalarna håller på att ta fram ett nytt regionalt trafikförsörjningsprogram för perioden 2022–2031.

[Kollektivtrafikförvaltning - Region Dalarna](#)

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Åsa Lindqvist med planarkitekt Isak Jakobsson som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.